

פרשת ויחי

ושכבתי אם אבותי ונשאתני ממצרים וקברתני בקבורתם.

מקשים העולם למה כפל הלשון ושכבתי וקברתני.

ויש לפרש ע"פ מה דאיתא בגמרא, כשם שאין קוברין רשע אצל צדיק כך אין קוברין צדיק גמור אצל צדיק שאינו גמור, כמו שמצינו כמה פעמים בגמרא במערות של צדיקים וחסידים. א"כ לפי זה לכאורה קשה היאך אמר יעקב ושכבתי אם אבותי, הא איתא במדרש דיעקב היה מובחר שבאבות ואין קוברין צדיק גמור אם שאר צדיקים.

וצריך לומר ע"פ מה דאיתא במדרש על הפסוק ושכבתי אם אבותי, אמר הקב"ה חייך שאתה שוכב ואין אתה מת. א"כ כיון דיעקב לא מת ושאר האבות מתו, ואיתא דגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחיהם, נמצא דעכשיו היה האבות שוה ליעקב. כי הם מתו ונתגדלו והוא חי ועומד במעמד אחד.

וזה הוא פירוש הקרא ושכבתי אם אבותי, רצה לומר שכיבה לבד ולא מיתה, וממילא יכול להיות וקברתני בקבורתם.

(חנוכת התורה)

ויקרא בהם שמי, ושם אבותי אברהם ויצחק וידגו לרוב בקרב הארץ.

פירוש רש"י שלא ישלוט בהם עין הרע. וההסבר הוא כי ע"י שיתלו הרואים כי בזכות אבות בא להם כל זה לא תהיה עינם ראה כ"כ. כי לא בזכותם בא להם רק ע"י אבותיהם. והיינו ויקרא בהם שמי ושם אבותי, שיאמרו הכל כי הם בני אבות אלו לכן זכו לכן. וע"י זה וידגו לרוב בקרב הארץ, שלא תשלוט בהם עין הרע.

(כתב סופר)

ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכור שים ימינך על ראשו.

צריך להבין למה אמר יוסף לא כן אבי רק אחר שבירך אפרים ומנשה בברכת המלאך הגואל ולא אמר לו מיד קודם שברכו.

והנה, ידוע שאפרים היה גדול בחכמת התורה ורגיל לפני יעקב. כדאיתא ברש"י שאפרים למד תורה עם יעקב, וכשחלה יעקב, הלך למצרים להגיד ליוסף שאביך חולה. ומנשה היה מתעסק בעניני העולם, והם כמו יששכר וזבולון. והנה, לאפרים ראויה ברכה שיצליח בתורה ולמנשה שיצליח בעניני עולם הזה. וחשב יוסף שלכן מניח יעקב אבינו יד ימינו על ראש אפרים שרוצה לברך תחילה על התורה ועל העבודה. וע"ז אפרים בימין ומנשה בשמאל כי עיקר ברכה בהצלחת התורה היא לאפרים. ושוב יהפוך ידיו לברך הצלחה בעניני עולם הזה ומנשה בימין ואפרים בשמאל.

או י"ל בדרך אחר שסבור יוסף שיברך לאפרים ברכת התורה ולמנשה ברכת הצלחה בעניני עולם הזה. ולכן מניח ימין על אפרים ושמאל על מנשה כמו שנאמר אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד.

אבל כשבירך שניהם בברכה אחת של המלאך הגואל ראה יוסף שבכל הענינים עושה אפרים לעיקר. לכן חשב שיעקב טעה, ואמר לא כן אבי כי זה הבכור שים ימינך על ראשו. ולבסוף אמר יעקב בך יברך ישראל לאמר, ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה, דהיינו כאפרים שיהא בן תורה וירא שמים, וכמנשה שיצליח בעניני עולם הזה.

(כתב סופר)